

NYHETSBREV1/2013

OM ATT SLUTA VARA SKRIVANDE OCH BÖRJA SKRIVA

Jag gick författarutbildningen Litterärt skapande V och lärde mig våga skriva dåligt. Det låter kanske sorgligt, men i själva verket är det otroligt befriande.

Jag har betraktat mig själv som en ”skrivande människa” så länge jag kan minnas. Ändå hade jag innan kursen, rent kvantitativt, skrivit väldigt lite i mitt liv. Det var bekvämare så. Skrev jag inte behövde jag inte heller konfronteras med faktumet att jag kanske skriver dåligt.

Det var i hopp om att dra mig ut ur bekvämlighetszonen som jag sökte till Litterärt skapande. Jag såg kursen som en möjlighet att få hjälp med att ta skrivandet på allvar och få motivation och feedback genom att vara en del av ett skrivande sammanhang. Allt det fick jag också. Men dessutom fick jag uppleva hur det känns att ha skrivit en text som ingen riktigt förstår och hur frustrerande det är att vara tvungen att producera skönlitterär text mot en deadline. Att kritik kan göra ont, men också bygga upp. Och att det faktiskt är omarbetning på omarbetning, inte gudomlig inspiration, som får en text att sist och slutligen bli bra.

Det fina med hur Litterärt skapande är uppbyggt är att kursen rent fysiskt skapar ett rum för skrivande. Under två år fick vi som gick kursen tillbringa sammanlagt tolv veckoslut med att umgås, läsa och diskutera varandras texter, lyssna på och samtala med författarna som fungerade som våra lärare, prata om skrivandets svåra och trevliga sidor, och också skriva en hel del på plats. Att kursen pågår så pass länge är bra eftersom det skapar en känsla av kontinuitet. Jag hann ha perioder under åren som jag både älskade och hatade att skriva, men ändå skrev jag något åtminstone innan varje kursveckoslut och lärde mig långsamt mer om vilka arbetsmetoder som fungerar för mig, vilken stil som är min, och vad jag vill berätta.

Att i två års tid ingå i en grupp tillsammans med människor jag (i de flesta fall) inte kände sedan tidigare, var också en speciell upplevelse. Folk hann gifta sig, flytta, byta jobb, få barn,

en av oss hoppade av kursen, och alla tvivlade i olika repriser på sitt skrivande. Varje kursveckoslut hade fyra deltagare möjlighet att lägga fram text för textsamtal, och det var fascinerande att märka hur mycket lättare det blev att ge kritik allteftersom kursen framskred och vi lärde oss mer om varandras stilar, styrkor och svagheter. Perioder som jag själv upplevde skrivtorka var det skönt att se andra utvecklas och ha flyt, ofta kunde jag rentav bli inspirerad av ha grubblat över någon annans text istället för min egen en stund. Andra gånger blev jag mest avundsjuk. Men man växer.

Jag märkte också att min förmåga att ta till mig feedback tränades upp under kursens gång; vid ett tillfälle ganska i början var jag helt förkrossad efter ett textsamtal – trots att allt som sagts hade varit hur sakligt som helst – och trodde att jag nu fått det bevisat att jag nog inte var någon författare. Faktum är att det stämde, och det stämmer fortfarande. Men det underbara med den insikten, så fort jag slutat snyfta, var att jag blev av med en hel hög prestationskrav. Det finns ingen författarroll jag måste leva upp till, jag får skriva hur mycket skräp som helst tills jag hittar något som fungerar. Jag kommer inte att hitta något som fungerar om jag inte skriver en massa skräp först. Om ingen hjälper mig att peka ut vilka brister det finns i min text är det svårt att göra den bättre. Samtidigt är det jag som ska stå för min egen text, så jag kan inte bara vända kappan efter feedbacken, utan måste hålla fokus på vad jag vill säga. Och vad jag vill säga vet jag oftast inte förrän jag skrivit det. Många gånger.

Mycket av det här lärde jag mig tydligast under samtalen med Monika Fagerholm, som jag hade turen att ha som personlig handledare. Att kontinuerligt få feedback av en etablerad författare var både inspirerande och utmanande, och övade upp just färdigheterna att både ta till sig kritik och stå på sig. Skrivandet som sådant är ensamt, så att kursen gjorde det möjligt att trots det känna sig som en del i ett sammanhang var väldigt värdefullt för mig. Även om sammanhanget inte är lika organiserat nu efter att kursen är slut finns kontakterna fortfarande kvar. Jag uppskattade också att det till varje kursveckoslut bjöds in en gästtalare som inte alltid sysslade med just skrivande, men i alla fall med kreativ verksamhet i någon bemärkelse (allt från en bildkonstnär till en musikkritiker till en förlagsredaktör), vilket satte sammanhanget i ännu större perspektiv.

En annan viktig aspekt av skrivande är att det är väldigt individuellt, och således passar en kurs av det här slaget knappast allas arbetsmetoder. Den gör en inte heller färdig på något sätt. Det har blivit plågsamt tydligt för mig nu när utbildningen är slut och jag igen hör mig själv hitta på orsaker för att inte skriva, av rädsla för att behöva konfronteras med mindre lyckade texter. Lyckligtvis har jag åtminstone lärt mig många effektiva motargument, så textmängden på min dator växer sakta men säkert. En del av det blir förhoppningsvis till och med läst någon dag.

Jag har tagit några steg från att vara en ”skrivande människa” mot att bli en människa som faktiskt skriver.

Ylva Vikström

[Litterärt skapande VI startar nästa höst >>>](#)